

Lovforslag nr. L 153. Betænkning afgivet af udvalget om offentlige arbejder den 8. maj 1979

Betænkning

over

Forslag til lov om visse hovedlandeveisstrækninger

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til ministeren for offentlige arbejder, som denne har besvaret skriftligt.

Udvalget har modtaget henvendelse fra Esbjerg og Århus handelsstandsforeninger.

Herefter indstiller et *flertal* (socialdemokratiets, venstres, det konservative folkepartis, socialistisk folkepartis, kristeligt folkepartis og venstresocialisternes medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal* (centrum-demokraternes medlem af udvalget) har stillet nedenfor nævnte ændringsforslag nr. 1, 3, 4 og 5 og vil nærmere redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 2. behandling.

Et *andet mindretal* (Danmarks retsforbunds medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* og vil redegøre for sin stilling til de stillede ændringsforslag ved lovforslagets 2. behandling.

Et *tredje mindretal* (Glensgård (FP)) indstiller lovforslaget til *forkastelse*, ved 3. behandling med følgende bemærkninger:

Det danske vejsystem er noget af det bedste i Europa, og der er derfor ikke nogen som helst grund til fortsat at udbygge det, særlig når det tages i betragtning, at den danske økonomi er katastrofalt dårlig.

Trafikministeren, som dog er opdraget i et dengang liberalt parti, må også kunne overbevises om, at de offentlige udgifter i alt for høj grad tynger erhvervslivet gennem ogede skatter og afgifter.

Et *fjerde mindretal* (Pilgaard Andersen (FP)) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag nr. 2, 3, 4 og 5.

Mindretallet ønsker at udtale, at det findes urimeligt, at udvalget ikke giver sig fornoden tid til at behandle et vel gennemarbejdet ændringsforslag, hvortil udvalgets øvrige medlemmer tager stilling uden at have haft lejlighed til at se og behandle forslaget.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (Langsted (CD)):

1) Paragraffen affattes således:

»§ 1. Ministeren for offentlige arbejder bemyndiges til som hovedlandevej med de fornødne tilslutninger til det eksisterende vejnet at lade anlægge en vejstrækning fra sydvest for Give nord om Brødstrup til forbindelse med den jyske motorvej ved Skanderborg.«

Af et *mindretal* (Pilgaard Andersen (FP)):

2) Paragraffen affattes således:

»§ 1. Ministeren for offentlige arbejder bemyndiges til som hovedlandevej med de fornødne tilslutninger til det eksisterende vejnet at lade anlægge en vejstrækning fra hovedlandevej 337 syd for Give over Riis, Vonge, nord om Torring, over Åle med tilslutning til landevej 546 ved Nim, nord om Østbirk til Skanderborg.«

Af et *mindretal* (Langsted (CD) og Pilgaard Andersen (FP)):

Til § 2

3) Nr. 4 og nr. 5 udgår.

Til § 3

4) Nr. 6 udgår.

Til § 4

5) Paragraffen udgår.

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget tilgodeser den oprindelige hensigt med Diagonalvejen, og det er ikke, som af ministeren for offentlige arbejder anført, nødvendigt med nogen supplerende vejstrækning mod Vejle.

Det bemærkes, at de af ministeren foreslåede vejstrækninger mellem Herning og Vejle næppe vil blive benyttet af nogen fornuftig trafikant.

I henhold til ministerens beregninger fås en dobbelt så lang vejstrækning for en merpris på ca. 30 pct., men det må samtidig fremhæves, at den samlede vejstrækning mellem Give og Skanderborg bliver betydelig kortere, hvilket må medføre et tilsvarende betydeligt formindsket energiforbrug.

Til yderligere understregning af berettigelsen af ændringsforslaget henvises til henvendelsen fra handelsstandsforeningerne i Esbjerg og Århus, som optrykkes som bilag 1 til betænkningen.

Som dokumentation af ministeren for offentlige arbejders indstilling til udvalgets arbejde henvises til det som bilag 2 optrykte svar på udvalgets spørgsmål 4 og 6, stillet

den 8. marts 1979 og besvaret den 30. april 1979.

Til nr. 2

Tanken med Diagonalvejen var at forbinde Esbjerg og Århusområdet samt landsdelscentre i de vestlige kommuner i Vejle amt, men den oprindelige vejføring led af den skavank, at den ville komme til at gå igennem naturområder og ville give fredningsmæssige problemer.

Siden kom lokalinteresser ind i billedet, og navnlig fra Horsens er gjort en ivrig indsats for at få vejen svinget helt mod øst, så den endte i Horsens.

Det er simpelt hen et attentat mod sund fornuft at gennemføre Vestervejen direkte østpå fra Give til Horsens. Det vil betyde større vejlængde, og de vestlige kommuner vil igen blive ladt i stikken til trods for, at de er blevet lovet en vej i 1965.

Med dette ændringsforslag kan man ifølge ministerens oplysninger gøre vejstrækningen færdig for 180 mill. kr. Hvis man gennemfører Vestervejen efter lovforslaget, er det kun en halvfærdig løsning, som koster 190 mill. kr. Der mangler stadig væk 25 km, som skal udføres senere. De vil formentlig komme til at koste yderligere 200 mill. kr. i 1978-priser.

Jeg anser ændringsforslaget som en klar forbedring sammenlignet med ministerens forslag, som er absolut dyrere og vil kræve et større arealforbrug af landbrugsjord.

Det kan oplyses, at nærværende forslag ikke er et fremskridtspartiforslag.

Til nr. 3, 4 og 5

Ændringsforslagene er konsekvenser af henholdsvis ændringsforslag nr. 1 og nr. 2.

Møller Andersen (S) Normann Andersen (S) Knud Damgaard (S) Lerke (S)

Inge Fischer Møller (S) Otto Mørch (S) fmd. Marinus Sørensen (S)

Holmberg (V) nfmd. Svend Erik Hovmand (V) Pilgaard Andersen (FP) Glensgård (FP)

Alfred Hansen (DR) Grove (KF) Langsted (CD) Chr. Christensen (KrF)

Ole Henriksen (SF) Kurt Hansen (VS)

Partierne DKP, RV og EP var ikke repræsenteret ved medlemmer i udvalget.

Bilag 1**AARHUS HANDELSSTANDSFORENING****Forslag til lov om visse hovedlandeveisstrækninger, L 153**

I anledning af ovennævnte lovforslag, som i øjeblikket er til behandling i udvalget, skal vi herved fra Århus og Esbjerg Handelsstandsforening tillade os at fremsætte nogle bemærkninger om den kommende vejføring Esbjerg-Århus.

Det har i mange år været til stor gene for erhvervslivet i vore områder, at den direkte vejforbindelse mellem Århus og Esbjerg er meget dårlig, hvis man overhovedet kan tale om, at der eksisterer en sådan forbindelse. Sagen er den, at der efter den udmærkede strækning fra Esbjerg over Grindsted til Give, kun er et net af mindre veje med talrige sving og enkelte steder smalle broer at betjene sig af for at nå frem til Århusområdet.

I betragtning af, at der er tale om forbindelsen mellem 2 af landets største provinsbyer med intens person- og lastvognstrafik, herunder tung transport med containervogne, har dette forhold kun kunnet accepteres i bevidstheden om, at loven fra 1965 om en diagonalvej direkte fra Esbjerg over Skanderborg til Århus snarest vil blive realiseret.

Det er derfor med tilfredshed, at vi af dagspressen erfarer, at vejen nu skal etableres, og vi håber, at der nu ikke vil blive yderligere forsinkelse af denne vigtige vejstrækning, som i dag er mere påkrævet end nogensinde.

Når vi derimod bemærker, at der er kræfter i gang for at ændre den oprindelig vedtagne linieføring over Skanderborg, må vi tillade os at protestere kraftigt, idet en linieføring ind til Horsens fra Give vil betyde en unødvendig forlængelse af denne diagonalvej, som primært må have til formål at lette forbindelsen mellem Esbjerg og Århusområderne.

Vi erfarer, at der er afleveret protester fra såvel kommuner som amtskommuner i Århus-Skanderborg, og vi ønsker gerne med denne skrivelse at tilkendegive, at erhvervslivet i Århus og Esbjerg også må protestere mod denne ændring af en tidligere vedtaget lov – en ændring, som, hvis den føres ud i livet, vil betyde ekstra køretid og dermed øgede udgifter for alle brugere af denne længe ventede diagonalvejsforbindelse.

Til folketingets trafikudvalg

Århus Handelsstandsforening

Esbjerg Handelsstandsforening

Bilag 2

(Ministeren for offentlige arbejders besvarelse af skrivelse af 8. marts 1979 (L 153 – bilag I) fra folketingets udvalg om offentlige arbejder).

ad forslag til lov om visse hovedlandeveisstrækninger (L 153)*Spørgsmål 4:*

Vil ministeren indhente kommentarer fra de implicerede kommuner til den i spørgsmål 3 nævnte linieføring?

Spørgsmål 6:

Der udbedes en kommentar fra Vejle amtskommune til den i spørgsmål 3 nævnte

linieføring.

Svar:

Da ændringsforslaget så klart er ringere end lovforslagets projekt og ikke indebærer nogen besparelse, har jeg ikke fundet anledning til at høre hverken de implicerede kommuner eller Vejle amtskommune.

Bilag 3

(Ministeren for offentlige arbejders besvarelse af skrivelse af 2. maj 1979 (L 153 – bilag 5) fra folketingets udvalg om offentlige arbejder).

ad forslag til lov om visse hovedlandeveisstrækninger (L 153)

Spørgsmål 7:

ad ministerens besvarelse af spørgsmål 4 og 6

I forlængelse af spørgsmål 4 og 6 anmodes ministeren om at indhente de i spørgsmålene ønskede oplysninger (hvilken interesse ministeren har i svarene, vedkommer ikke udvalget).

Oplysningerne bedes frømskaffet inden lovforslagets endelige vedtagelse.

Svar:

Udvalgets sekretær har oplyst, at der alene ønskes indhentede erklæringer fra de kommuner, gennem hvis område den i udvalgets spørgsmål 3 nævnte alternative linieføring vil gå.

Jeg vedlægger de indhentede erklæringer:

1. Skrivelse af 3. maj 1979 fra Vejle amtskommune.
2. Skrivelse af 3. maj 1979 fra Tørring-Uldum kommune.
3. Skrivelse af 3. maj 1979 fra Skanderborg kommune.
4. Skrivelse af 3. maj 1979 fra Brædstrup kommune.
5. Skrivelse af 4. maj 1979 fra Give kommune.
6. Skrivelse af 4. maj 1979 fra Gedved kommune.

Erklæringerne giver mig anledning til følgende bemærkninger:

ad 3:

Jeg henviser til anden skrivelse af dags dato til udvalget, hvor den tidligere udtalelse fra kommunen er gengivet.

ad 5:

Vedrørende de af kommunen nævnte suppleringsanlæg kan det oplyses, at vejdirekto-

ratet over for Vejle amtsråd har accepteret anlæg af ny landevej fra Give til Gl. Hampen. Give kommunes skrivelse af 28. december 1978, som kommunen henviser til, vedlægges i kopi.

ad 6:

Kommunen anfører, at uanset om man vælger lovforslagets projekt eller det alternative projekt, vil der blive tale om alvorlige konsekvenser for trafikken gennem Østbirk by.

Jeg kan ikke være enig heri. Vejdirektoratet har således oplyst, at ud fra gennemførte trafikberegninger forventes trafikken på landevej 546, Uldum-Skanderborg, at stige fra en årsdøgntrafik på ca. 2.500 i 1985, hvor den første etape af Diagonalvejen forudsættes åbnet, til ca. 3.200 biler i døgnet. Vejen har imidlertid en sådan kapacitetsreserve, at en sådan trafik vil kunne afvikles uden kapacitetsproblemer. Denne forøgelse på ca. 700 biler i døgnet vil i øvrigt kun gøre sig gældende i omkring en 2-års periode fra 1985 til 1987, idet motorvejsstrækningen ved Horsens forudsættes åbnet i 1987, hvorved der etableres forbindelse til Diagonalvejen via landevej 519, Horsens-Uldum. Trafikken til Skanderborg over Østbirk forventes herefter at anvende ruten over Horsens, således at trafikken gennem Østbirk vil falde til et lavere niveau end det i dag forekommende. Gennemførelse af lovforslaget ses således ikke at betinge en omfartsvej ved Østbirk.

Jeg skal i øvrigt ganske henvise til mine besvarelser af udvalgets spørgsmål 3 og 5 samt til Vejle amtskommunes skrivelse af 3. maj 1979, hvis konklusioner jeg ganske kan tilslutte mig.

VEJLE AMTSKommUNE

Udvalget for teknik og miljø

Vedr. Vestvejen, j. nr. 699-01-02-79, brev nr. 310

Vedr. skrivelse af 2. maj 1979 har ministeriet anmodet om amtsrådets kommentar til en alternativ linieføring for Vestvejen, vist på bilag til spørgsmål 3.

I anledning heraf udtales følgende:

- a) Alternativet løser ikke Horsens bys adgangsproblemer mod Give.
- b) Alternativet løser ikke problemet om en forbindelsesvej mellem Tørring og Uldum.
- c) Vestvejen er forudsat som en erstatning for både Diagonalvejen og forlægningen af A 18, jfr. projekteringsloven om den Østjyske motorvej af 14. juni 1965. Alternativet efterlader A 18-problemet uløst.
- d) Vestvejen fører trafikken direkte frem til

motorvejen, mens alternativet tværtimod forlænger rejsetiden.

Af foranstående grunde kan amtskommunen ikke anbefale det fremsendte ændringsforslag, men må henholde sig til det tidligere anbefalede projekt, som der har været bred enighed om i amtsrådet, og som i øvrigt påregnes væsentligt billigere at anlægge end det fremsendte forslag.

Det bemærkes i øvrigt, at alternativet udviser en parallelitet mellem linieføringen for nyudbygning af Hvirring-Vrøld og den Østjyske motorvej, og at der må påregnes en lavere udbygningsstandard ved alternativet, idet eksisterende veje indgår på ca. 20 pct. af strækningen.

Ministeriet for offentlige arbejder

Med venlig hilsen
Søren Østergaard

/ *Helge Ove Jørrald*

TØRRING-ULDUM KOMMUNE

Angående Deres skrivelse af 2. maj 1979, journal nr. 699-01-02-79-brev 306, skal jeg herved meddele, at Tørring-Uldum kommune *ikke* kan tiltræde den foreslåede alternative linieføring af den omhandlede hovedvejs-

strækning over Åle til Skanderborg.

Komunalbestyrelsen henholder sig til sin beslutning som meddelt ministeriet i brev herfra af 4. januar 1979.

Ministeriet for offentlige arbejder

P. k. v.
Carl Bundgaard
borgmester

SKANDERBORG BYRÅD

Vedrørende diagonalvej Århus-Esbjerg.

Deres journal nr. 699-01-02-79-brev nr. 309

Den 2. maj 1979 har Ministeriet for offentlige arbejder bedt om kommunalbestyrelsens kommentarer til en alternativ linieføring for forslaget vedrørende hovedvejsstrækningen fra Give til syd for Horsens.

Den alternative linieføring beskrives således: Fra hovedlandevej 337 syd for Give over Riis, Vonge, nord om Tørring, over Åle med tilslutning til landevej 546 ved Nim, nord om Østbirk til Skanderborg.

I den anledning skal man herved meddele, at kommunalbestyrelsen finder, at det alternative forslag i højere grad tilgodeser byens og egnens interesser end det forslag, hvor vejen føres ind syd for Horsens,

Man må dog stadig fastholde sit tidligere synspunkt, som meddelt ved skrivelser af 19. marts 1974 og 26. januar 1979, således at vejen udføres i overensstemmelse med lov nr. 237 af 14. juni 1965.

Ministeriet for offentlige arbejder

P. b. v.

Ejnar Jacobsen

/ *H. Bering Petersen*

BRÆDSTRUP BYRÅD

Ved brev af 2. maj d. å. har Ministeriet for offentlige arbejder anmodet om Byrådets eventuelle kommentarer til alternativ linieforing for »Vestervejen«, jfr. den i forslag til lov om visse hovedlandeveisstrækninger omhandlede vejstrækning fra Give til hovedlandevej A 10 syd for Horsens.

I den anledning skal man meddele, at Byrådet anbefaler den foreslåede alternative linieforing fra hovedlandevej 337 syd for Give over Riis, Vonge, nord om Torring, over Åle med tilslutning til landevej 546 ved Nim, nord om Østbirk til Skanderborg, idet Byrådet finder den foreslåede linieforing langt mere hensigtsmæssig end »Vestervejen«, bl. a. når henses til den ved Vejle Amts regionplanlægning tilstræbte styrkelse af de vestlige områder, ligesom Byrådet finder det positivt, at forslaget bygger på eksisterende

veje.

Byrådet skal imidlertid ikke undlade at understrege, at man fortsat finder »Diagonalvejen« i sin oprindelige linieforing gennem Nr. Snede kommune og nord om Brædstrup som mest hensigtsmæssig og af langt væsentligere betydning for bl. a. den i. h. t. regionplanlægningen for Vejle Amt ønskede styrkelse af de vestlige områder.

Det tilføjes, at Byrådet fuldt ud støtter Århus Amtskommune samt Skanderborg og Silkeborg kommuner i bestræbelserne på at opnå den med den oprindelig planlagte »Diagonalvej« tilsigtede hovedlandeveisforbindelse Esbjerg-Århus, idet Byrådet samtidig finder, at den oprindelige linieforing i alle tilfælde bedst tilgodeser den langsigtede planlægning, som nødvendigvis må tilstræbes for investeringer i sådanne større vejanlæg.

Ministeriet for offentlige arbejder

Med venlig hilsen

p. b. v.

Vagn V. Petersen

borgmester

/J. Aa. Pedersen
kommuneingenior

GIVE KOMMUNE
BYRÅDET

**Vedr. udkast af 28. november 1978 til lovforslag om visse hovedlande-
vejsstrækninger. Ny vejstrækning fra hovedlandevej 344, Vejle-Herning,
ved Riis, syd om Tørring, nord om Ølholm til landevej 533, Sindbjerg-
Uldum, syd for Uldum.**

J. nr. 699-01-02-79.

Med henvisning til ministeriets skrivelse af 2. maj 1979, j.nr. 699-01-02-79, hvori man anmoder om en udtalelse til en alternativ linieføring fra hovedlandevej 337 syd for Give over Riis, Vonge, nord om Tørring, over Åle med tilslutning til landevej 546 ved Nim, nord om Østbirk til Skanderborg, skal man herved udtale, at den oprindelige linieføring for Diagonalvejens forlængelse fra Give til Skanderborg var i overensstemmelse med Give kommunes ønsker. Den senere ændring af denne linieføring til den nu foreslåede »Vestvej« fra Give til Horsens blev efter forskellige forhandlinger anbefalet af Give kommune på visse betingelser, der i øvrigt var samstemmende med ønsker fra Nr. Snede og Brædstrup kommuner.

Ud fra disse forudsætninger er der accep-

teret suppleringsanlæg som afløser for Diagonalvejens forlængelse til Skanderborg og forlægning af Give-Bredsten landevej, og såfremt dette grundlag nu ønskes ændret til fordel for et alternativt linieføringsforslag som anført i ministeriets skrivelse, kan byrådet kun henvise til skrivelse herfra af 28. december 1978.

Der ses ikke ved det alternative forslag nogen bedre løsning af trafikforbindelsen Århus-Esbjerg, og man vil antage, at anlæggene i sin helhed vil være væsentlig dyrere end den foreslåede »Vestvej«

Med hensyn til nedklassificering af hovedlandevej 344 vil man anbefale, at dette først tages op til nærmere forhandling, når vejrforholdene mellem Jelling og Vejle er nærmere afklaret.

Ministeriet for offentlige arbejder

Med venlig hilsen
Curt Nielsen
borgmester

/ *Vagn Andersen*
kommuneingeniør

Bilag til bet. o. f.t.l. om visse hovedlandeveisstrækninger

GEDVED KOMMUNE

KOMMUNALBESTYRELSEN

Under henvisning til ministeriets brev nr. 308 af 2. ds. vedr. linieføringen for hovedlandeveisstrækningen fra Give til hovedlandevej A 10 syd for Horsens og en alternativ linieføring fra hovedlandevej 337 syd for Give over Riis, Vonge og nord om Tarring, over Åle og med tilslutning til hovedlandevej 546 ved Nim skal man meddele, at kommunalbestyrelsen har drøftet sagen på et ekstraordinært møde den 3. ds.

Der var i kommunalbestyrelsen enighed om, at det fremsendte materiale ikke var tilstrækkeligt til en egentlig sagsbehandling, idet der hverken var foretaget økonomiske eller trafikmæssige vurderinger af forslagene, ligesom der ikke foreligger oplysninger om tidspunkter for forslagenes gennemførelse.

På det foreliggende grundlag ønsker man kun at påpege, at det oprindelige vestvejsfor-

slag i regional henseende vil være at foretrække, medens det alternative forslag vil have stor betydning for det område, der berøres af projektet.

Uanset om det ene eller det andet af forslagene gennemføres, vil det få alvorlige konsekvenser for trafikken gennem Østbirk by. Gennemførelse af 1. etape af Vestvejen til Uldum eller 1. etape af det alternative forslag mellem Give og Tarring vil bevirke en væsentlig stigning i trafikken ad landevejen gennem Østbirk, og det må derfor i begge tilfælde være nødvendigt, at en omfartsvej ved Østbirk bliver etableret senest samtidig med gennemførelse af 1. etape af begge forslag.

Det er kommunalbestyrelsens opfattelse, at det billigste og mindst arealforbrugende forslag bør foretrækkes.

Ministeren for offentlige arbejder

Med venlig hilsen

M. Heilesen

borgmester

B. Krogh
Komm.dir.

GIVE KOMMUNE
TEKNISK UDVALG

**Vedr. udkast af 28. november 1978 til lovforslag om visse hovedlande-
vejsstrækninger. Ny vejstrækning fra hovedlandevej 344, Vejle-Herning,
ved Riis, syd om Tørring, nord om Ølholm til landevej 533, Sindbjerg-
Uldum, syd for Uldum.**

J. nr. 699-01-02-79.

Med henvisning til ministeriets skrivelse af 6. december 1978, j.nr.699-01-02-79, angående en udtalelse til ovennævnte lovforslag, kan herfra anbefales, at vejanlægget snarest igangsættes, da den stadig stigende trafik fra Horsens-Århus-områderne mod Esbjerg belaster de eksisterende kommuneveje i en sådan grad, at der må foretages ekstraordinære vedligeholdelsesarbejder. Det er i lovforslaget angivet, at 3. etape er den del, der går syd

om Give By.

Der må herfra gøres opmærksom på, at en anlæggelse af 1. etape vil betyde en hård belastning af kommunevejene Sdr. Ringvej og Østerhovedvej, og det må derfor henstilles, at der sker en nøjere overvejelse af udbygningshastigheden, således at 3. etape udføres samtidig med 1. etape eller umiddelbart derefter.

I øvrigt haves ingen bemærkninger til lovforslaget.

Ministeriet for offentlige arbejder

Med venlig hilsen
Th. Andersen
formand

/ *V. Andersen*
kommuneingeniør